

MILJØstyrelsen
Erhverv
J.nr. MST-140-00021
Ref. SAN
Den 21. august 2008

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG OG MILJØ- OG PLANLÆGNINGSUDVALGET

Kommissionens forslag til Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) om Fællesskabets miljømærkeordning (herefter **Blomsten**).

KOM(2008) 401 final.

Resume

EU-kommissionen har den 22. juli 2008 sendt forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke, herefter forslaget.

Ifølge den gældende forordning skal Kommissionen senest i 2005 gennemgå ordningen og om nødvendigt foreslå ændringer. Det fremsendte forslag er resultatet af dette arbejde.

Kommissionen fremfører, at formålet med ændringerne hovedsageligt er at forenkle kriterieudvikling og ansøgningsprocedure samt sikre øget brug af EU's miljømærke, *Blomsten*.

Forslaget indeholder en række ændringer, hvis hovedformål er en mere simpel verifikation, lavere ansøgningsgebyr, en udvidelse af ordningen til at omfatte fødevarer (primært forarbejdning, fiskeri og akvakulturer), samt en bestemmelse om andre nationale/regionale miljømærker i Europa.

1. Status

Kommissionen sendte den 22. juli 2008 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg. Et nærhedsnotat om forslaget er oversendt til Europaudvalget den 15. august 2008.

2. Formål og indhold

Forslag er en integreret del af Kommissionens forslag til en samlet handlingsplan for bæredygtigt forbrug, bæredygtig produktion og bæredygtig industripolitik.

Det overordnede formål med forslaget er at medvirke til en bæredygtig produktion og forbrug ved at opstille kriterier for god miljømæssig formåen af produkter og tjenesteydelser. Kommissionen vurderer i sin konsekvensvurdering, at en fælles og frivillig miljømærkeordning kan bidrage til en bæredygtig udvikling, men foreslår samtidigt væsentlige ændringer af den eksisterende ordning.

Med forslag til ny forordning ønsker Kommissionen at øge forbrugernes kendskab til mærket, at udvide antallet af produktgrupper (fra 26 til 40-50 i 2015), at sikre enkle og troværdige kriteriedokumenter, der er nemme at bruge, også for offentlige indkøbere, at forenkle harmoniseringen med andre miljømærker, og at gøre det lettere og billigere for virksomheder at erhverve mærket.

Kommissionens konkrete forslag til ændringer:

- 1) *Udvidelse af miljømærkets ramme* (Artikel 2) til også at omfatte forarbejdede og forarbejdning af fødevarer.¹ Forslaget begrundes bl.a. med stor fokus på klimapåvirkningen fra fødevarer. Samtidig foreslås den nuværende forordnings begrænsning af produktområder fjernet, således at også lægemidler og medicinsk udstyr kan miljømærkes. Kommissionen åbner for, at ordningen omfatter alle områder, herunder alle former for fødevare og lægemidler, der ikke tidligere har været omfattet.
- 2) *Introducerer virkemidler for at sikre en større harmonisering* mellem EU's miljømærke og de nationale miljømærker i EU (Artikel 11). Nationale miljømærker, der *ikke* allerede har kriterier inden for en produktgruppe som er dækket af Blomsten, skal med forslaget være på mindst samme niveau som EU's kriterier.
- 3) *Flere produktgrupper og hurtigere kriterieudvikling* (Artikel 6, 7, 8). Kommissionen fremfører, at et mere effektivt, ensrettet og fleksibelt miljømærkesystem vil resultere i flere produktgrupper og flere miljømærkede produkter. Virkemidlet er bl.a. en standardiseret procedure for udvikling af produktkriterier (forslagets bilag 1A). Kommissionen foreslår også, at andre end medlemslandene kan forestå kriterieudviklingen.

Udvikling af miljømærkekriterier kan ske ud fra allerede udviklede nationale miljømærkekriterier. I sådanne tilfælde benyttes en anden og kortere procedure (*fasttrack procedure*, forslags bilag 1B).

- 4) *Udvikling af indkøbsvejledninger* for offentlige grønne indkøbere. Kommissionen foreslår, at kriterieudviklingen også omfatter udvikling af (let-)håndterlige kriterier til brug for grønne indkøbere.
- 5) *Forenkling af gebyrstruktur og certificerings-/verificeringsprocedure* (Artikel 9). Kommissionen foreslår en ændring af gebyrstrukturen, således at det nuværende ansøgningsgebyr på 500 Euro og det årlige anvendelsesgebyr på 0,15 % af produktets omsætning erstattes med ét ansøgningsgebyr på 200 Euro. Kommissionen foreslår endvidere en forenkling i produktcertificeringen. Kommissionen argumenterer i konsekvensvurderingen for en delvis ophævelse af tredjepartscertificeringen, der ikke redegjort nærmere for.

¹ som defineret i *Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarsikkerhed*

- 6) *Øget markedsføring af Blomsten.* Der foreslås anvendt op til 5 mio. Euro årligt i fem år for at fremme markedsføringen af Blomsten. Forpligtelsen for medlemslandene til at markedsføre Blomsten er uændret.
- 7) *Peer evaluering af medlemslandenes licensudstedende organer* (artikel 13). Kommissionen foreslår en evaluering af de enkelte medlemslandes kompetente organer. Der er ikke redegjort nærmere for procedure og udgifter.
- 8) *EU's miljømærkenævn skal tilvejebringe minimumsstandarder for fremtidige produkter* (Artikel 5). Der lægges med forslaget op til, at Blomstkriterierne skal være udgangspunktet for det benchmark-niveau, som foreslås i selve handlingsplanen for bæredygtigt forbrug, bæredygtig produktion og bæredygtig industripolitik.
- 9) *Kriterieniveau.* Kommissionen foreslår, at kriterieniveauet bestemmes ud fra de bedste 10 % produkter på det europæiske marked set i et livscyklusperspektiv. I dag anslås det, at niveauet fastlægges ud fra den bedste tredjedel af produkterne. Der er ikke i redegjort nærmere for de miljømæssige konsekvenser af ændringen.
- 10) *Beslutningsstruktur* (Artikel 5 og 16). Kommissionen foreslår som noget nyt, at Kommissionen udpeger medlemmerne til det europæiske Miljømærkenævn. Kriterier for tildeling af Blomsten samt størrelsen af ansøgningsgebyret vedtages som hidtil i et forskriftudvalg/komite.
- 11) *Markedsovervågning og kontrol med brugen af mærket* (Artikel 10). Det er det pågældende kompetente organ, som har udstedt licens, der kontrollerer licenshaver og dokumentation. Efterfølgende kontrol kan ske efter påklage fra tredjemand eller ved stikprøve. Det er juridisk usikkert om de kompetente organers stikprøvekontrol kan udelades ved kun at acceptere påklage fra tredjemand.

Medlemslandene eller disses kompetente organer skal underrette Kommissionen og det kompetente organ, der har registreret/certificeret et produkt, hvis der er mistanke om uoverensstemmelse mellem et miljømærket produkt og de tilhørende miljømærkekriterier, der ligger til grund for licensen.
- 12) *Udformning af logo/miljømærke* (Bilag 2). Bilaget bestemmer den nærmere udformning af Blomstens logo.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Dette forslag til miljømærkeforordning fastsætter rammebestemmelserne for fælles referenceværdier på EU-plan for produkters gode miljøpræstationer baseret på tekniske kriterier. Forslaget indeholder rammebestemmelser for virksomheder, der, via en frivillig miljømærkeordning (EU-Blomsten), ønsker at vise, at de opfylder kriterierne, hvilket medlemsstaterne kontrollerer. Kommissionen anfører, at en europæisk miljømærkeordning bør have fælles regler gældende i alle lande, hvorfor en forord-

ning med direkte virkning i medlemslandene, ligesom de to tidligere forordninger, er det rigtige instrument. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslaget's lovgivningsmæssige konsekvenser:

Forordningen er direkte gældende i medlemslandene. Bekendtgørelsen om det europæiske og nordiske miljømærke² skal ændres, så straffebestemmelserne henviser til de korrekte artikler i en ny forordning.

Statsfinansielle konsekvenser.

Det foreslåede gebyr på 200 Euro vurderes ikke at være tilstrækkeligt til at opretholde det nuværende miljømærkearbejde i Danmark, herunder kontrollen, som gennemføres af Miljømærkning Danmark, der også behandler licensansøgninger og udsteder licenser.

En foreløbig beregning viser, at der med det nuværende antal licenser vil være en manko på grund af manglende licensindtægter på omkring 100.000 Euro årligt ved et gebyr på 200 Euro. Med de påtænkte forenklinger i ansøgningsbehandlingen og selv med betydelige effektiviseringer af ansøgningsbehandlingen (på f.eks. 50 %), vil mankoen være omkring 50.000 Euro. Hvis *tilgangen* af nye licenser til Blomsten f.eks. bliver 25 hvert år vil mankoen være omkring 200.000 Euro, hvis ansøgningsbehandlingen effektiviseres med f.eks. 50 %. Kommissionen har ikke kvantificeret mulighederne for effektivisering.

Det nuværende ansøgningsgebyr og omsætningsgebyret dækker stort set omkostningerne til behandling af ansøgningerne. Derudover ydes årligt et tilskud på ca. 735.000 Euro til driften af miljømærkerne Blomsten. Udgifterne medgår hovedsageligt til kriterieudviklingen i Blomstens tekniske arbejdsgrupper og til opfyldelse af Danmarks markedsføringsforpligtelser i forhold til Blomsten.

Samtidig vil Kommissionens forslag medføre, at Danmark ikke vil kunne opkræve den planlagte betaling for udvidelser af licenser, dvs. ændring af sammensætningen af allerede miljømærkede produkter.

Erhvervsadministrative konsekvenser.

Forslaget forventes at indebære økonomiske og administrative lettelser for danske licenshavere, der fremover får reduceret gebyret.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Ifølge Kommissionen vil de sparede miljøøkonomiske omkostninger opveje de øgede statsfinansielle udgifter som følge af, at gebyret nedsættes. De samfundsøkonomiske konsekvenser under danske forhold vurderes i øjeblikket.

Beskyttelsesniveau

De foreslåede lavere gebyrer må forventes at medføre, at flere virksomheder kan se en fordel i at miljømærke produkter og tjenesteydelser. Samtidigt lægges der med Kommissionens forslag op til, at alene de miljømæssigt bedste 10 % af markedets produkter og tjenesteydelser skal kunne miljø-

² Bekendtgørelse nr. 274 af 18. april 2008.

mærkes. Det er derfor vanskeligt at vurdere, om forslaget samlet set vil medføre et højere miljøbeskyttelsesniveau.

6. Høring

Forslaget er i ekstern høring med frist den 20. august og har endnu ikke været forelagt for Miljøspecialudvalget.

7. Forhandlingssituationen

Der indledes forhandlinger i Miljørådets arbejdsgruppe den 15. september 2008.

8. Foreløbig dansk holdning

Regeringen kan generelt støtte Kommissionens forslag om revision af miljømærket Blomsten.